

grafiske undersøgelser.

Niels Nielsen

Alexander Fenton: The Northern Isles: Orkney and Shetland. John Donald Publishers Ltd. Edinburgh 1978, 720 s., 25 cm, £15.00.

Bogen er med sine over 700 sider en yderst detaljeret indføring i de varianter af nordatlantiske udnyttelsessystemer, som vi finder på Orkney og Shetland. Den er interessant på grund af sine meget konsekvente forsøg på at vise paralleller til lignende udnyttelsessystemer i fx Scotland, Norge, Færøerne og Island. Sammenligningerne er baseret på lingvistiske studier og bruges bl.a. til at vurdere, i hvilken grad livsmønstret på øerne er af nordisk keltisk eller piktisk oprindelse.

De enkelte emner i relation til produktionen er behandlet i særskilte kapitler, 71 ialt. Man når på den måde vidt omkring, dog på bekostning af et samlet overblik over den komplementaritet i den materielle produktion og de økologiske finesser, der netop kan være uhyre interessante i et marginalt udnyttelsessystem.

Den emnemæssige opbygning gør imidlertid bogen anvendelig som opslagsværk i en lang række centrale emner omkring fiskeri, husdyr, afgrøder, redskaber og boliger for blot at nævne indholdet i nogle af kapitlerne. Den historiske side af sagen er omhyggeligt dækket, men til tider savner man en klar angivelse af, hvad der er recente fænomener, og hvad der hører tidligere tider til.

Anette Reenberg

F.H.A. Aalen: Man and the Landscape in Ireland. Academic Press, London, New York, San Francisco 1978. 343 s., 15x23 cm, £ 9.60.

Det er ikke uden grund, at den historiske geografi har fundet en

fast grobund i Irland og her skabt en forskningstradition med fortrinlige videnskabelige resultater som følge. Det i forhold til Europa periferet beliggende øsamfund, der undgik den romerske besættelse, hvor feudalsamfundet aldrig rigtigt kom til udfoldelse, og som ikke fik del i de kulturelle virkninger af reformationen og oplysningstiden, gennemløb en udvikling, der blev væsensforskellig fra nabolandet mod øst. Nok var der en kulturel indsvigning fra den store nabo, men den kom til Irland i en noget filtreret form, og det menneskeskabte aktivitetsmønster fik et væsentligt præg af det oceaniske klima.

Aalen har på dette grundlag skabt en kronologisk opbygget bog, hvis kapiteloverskrifter er Stenalder, Broncealder, Jernalder, Middelalder, Plantation-perioden, Postplantation-tiden for i kapitel 8 at nå frem til nutiden. I dette samles de historiske tråde under behandlingen af jordbesiddelsesmønstret, arealbenyttelsen, den rurale bebyggelse inkl. bygningsarkitekturen for at slutte med byudviklingen.

Det er noget helt karakteristisk for Aalens arbejde, at det ikke indeholder en eneste tabel eller et diagram, og at den nyeste periode med industrialiseringen og skabelsen af transportsystemet nøjes med 10 sider under Postplantation-tiden, hvorimod den er velillustreret med kort og fotografier, ligesom en omfattende litteraturliste viser et omhyggeligt forstudium.

Viggo Hansen

David Turnock: Eastern Europe. Studies in Industrial Geography. Dawson & Sons Ltd., Folkestone, Kent 1978. 273 s., 14x22 cm, £ 9.50.

Det er længe siden, og derfor kærkomment, at der nu foreligger en samlet oversigt over den industri-

elle, økonomiske vækst i Østeuropa, der her defineres som medlemmerne af Comecon plus Albanien og Jugoslavien. Det har åbenbart ikke været let at tilvejebringe et sammenligningsgrundlag mellem disse lande på alle punkter, men forsøget er prisværdigt som et middel til at vise, hvor divergerende resultater det kommunistiske styre har nået inden for erhvervsudviklingen og den sociale standard, delvis naturligvis hængende sammen med forskelle i omfanget af ødelæggelserne under 2. verdenskrig, men også i forbindelse med den forskellige kollektiviseringsgrad. Det skinner også i nogen grad igennem, at venskabsforbindelserne med det store Sovjetunionen, såvel de politiske som de heraf afledte handelsforbindelser, har givet sig noget forskelligt udslag, bl.a. i kommunikationsnettet for transport og energiforsyning med stærkt varierende konsekvenser for det enkelte lands forsyningsituation og produktionsforhold. Men det er også klart, at selv om der kan være divergenser af politisk art mellem de enkelte lande, så har antagelsen af det samme politiske og økonomiske system, omend ikke overalt gennemført til bunds, dog skabt et større samarbejde mellem Comeconlandene. Hertil har også en industriel specialisering medvirket. Et helt kapitel for sig i udviklingen er naturligvis den stærkt stigende urbanisering, en voksende velstandsspredning og en regionalpolitik, der har til hensigt at skabe større økonomisk og social lighed.

Viggo Hansen

John C. Dewdney: A geography of the Soviet Union. 3rd edition. Pergamon Press, Oxford m.fl.st. 1979. 175 s., 17x25 cm, \$ 9.50.

En behandling af Sovjetunionens geografi i dette omfang kan naturligvis langfra blive udtømmende. Men hvis man er tilfreds med et